

ЕФЕКТИВНІСТЬ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ

Кліменко Олена Миколаївна,
к. е. н., доцент, доцент кафедри державного управління,
публічного адміністрування та економічної політики
ХНЕУ ім. Сємена Кузнеця

В Україні відбувається швидке та глибоке реформування завдяки стрімкому розвитку цифрових технологій, що впливають на всі сфери життя суспільства. Цифрові технології відіграють ключову роль у всіх аспектах економічного розвитку, починаючи від управління даними та закінчуючи електронним урядуванням. Термін цифровізація визначає всеосяжну та багат шарову річ. Використання термінів цифровізація та цифрова трансформація в даній роботі використовуються як синоніми згідно положень Міжнародної Ради з контролю за нормами [3]. Через заручини сучасних технологій, це явище зачіпає не тільки суспільство та приватний сектор, а й державний сектор на всіх адміністративних рівнях. Цифровізація суспільства потребує вирішення державою нових завдань та вимагає адаптації та модернізації системи державного управління. Це дозволить покращити якість послуг, оптимізувати управлінські процеси та зробити владу більш доступною для громадян. Державний сектор може бути успішним лише у тому випадку, якщо він діє ефективно.

Отже, у сучасній Україні дуже важливо максимізувати ефективність державного управління. Максимізація ефективності державного управління має засновуватися на багатьох принципових положеннях. Одним з головних доцільно вважати інформаційний аспект, зокрема, своєчасний доступ до достовірної інформації. Доступ до актуальних та об'єктивних даних допомагає

приймати обґрунтовані рішення та аналізувати реальну ситуацію в економіці. Технології аналізу даних, штучний інтелект та великі дані стають допоміжними інструментами для забезпечення доступу до необхідної інформації. Другим важливим аспектом можна вважати впровадження систем електронного урядування (e-government), що сприяє покращенню доступу до послуг та спрощенню взаємодії між державою і громадянами. Це зменшує бюрократичні процедури, покращує ефективність та підвищує рівень задоволеності громадян. Наступний важливий аспект – це забезпечення захисту важливих даних та інфраструктури від кібератак. Тому розвиток цифрових технологій також вносить нові виклики щодо кібербезпеки, оскільки державні органи повинні інвестувати в заходи забезпечення захисту даних та інфраструктури, розробляти ефективні стратегії кібербезпеки та впроваджувати їх для забезпечення стабільності та безпеки в цифровому просторі. В умовах цифровізації економіки також актуально, щоб різні державні органи та відомства співпрацювали між собою. Тільки завдяки взаємодії можна забезпечити комплексний підхід до управління економікою та розв'язати складні завдання. І ще один важливий аспект стосується підготовки кадрів, тобто інвестування в людський капітал. Важливо, щоб державні службовці мали необхідні навички та знання для роботи з цифровими технологіями. Навчання та підготовка персоналу стають ключовими завданнями для підвищення ефективності державного управління. Таким чином, цифровізація економіки накладає нові вимоги на державне управління і врахування вищевикладених аспектів надає змогу державному управлінню бути ефективним у цифровому суспільстві та сприяти сталому економічному розвитку.

Державне управління має вимірюватися результатами та використанням ресурсів країни. Тому ефективність державного управління є питанням, яке вимагає постійного аналізу та вдосконалення. Вимірювання результатів є необхідним для забезпечення ефективності та відкритості в державному управлінні. Це означає, що оцінка успішності державних програм та проектів

повинна базуватися на конкретних показниках, які можна виміряти та порівняти. Так, скажімо, результати проекту вкладення урядом країни коштів в освіту має вимірюватися показниками успішності студентів, підвищення рівня освіти та зменшення кількості студентів, які залишають навчання у вишах. Це дозволить уряду та суспільству оцінювати, наскільки ефективно використовуються ресурси у сфері освіти. Вимірювання результатів сприяє відповідальності та прозорості у державному управлінні. Коли результати є відомими та доступними для суспільства, влада має більший стимул працювати на користь громадян та оптимально використовувати ресурси. Суспільство, громада, у свою чергу, може відстежувати, як витрачаються гроші з бюджету, та вимагати обліку перед урядом. Це сприяє запобіганню корупції та іншим порушенням.

Також важливим аспектом державного управління є використання ресурсів. Ресурси, які доступні владі, обмежені, як і будь-які інші ресурси. Тому ці ресурси мають розподілятися максимально ефективно. Вимірювання результатів дозволяє виявити найбільш вдалий спосіб використання ресурсів та визначити, які програми чи проекти потребують перегляду або зупинення через недостатню результативність. В практиці бізнесу вже проводиться впровадження інвестиційних розрахунків ефективності майбутнього використання ресурсів, визначення соціально-еколого-економічної ефективності використання ресурсів згідно концепції сталого розвитку. Ефективне державне управління є важливим чинником в соціальному та економічному розвитку країни. Щоб досягти успіху, владі на будь-якому рівні слід зосередитися на досягненні конкретних результатів та належному використанні ресурсів. Вимірювання результатів та постійний аналіз допоможуть досягнути цих цілей.

Цифровізаційні трансформації викликають у політичному плані питання про пріоритетну реформу державного управління, оскільки ефективна держава, яка працює у сучасних умовах, керує своїми ресурсами та має забезпечувати підзвітність і прозорість перед громадянами. Окремі працівники також повинні подавати конкретні звіти про свою роботу, а відповідний організаційний

підрозділ має відповідати за досягнення цілей. Також необхідно корегувати старі механізми та створювати нові, що надають стимули та санкції для працівників державного управління. У своїх інтересах адміністрація має бути зацікавлена у розумному використанні коштів та ефективних адміністративних діях, щоб не втратити легітимність та переконати громадян у тому, що дії уряду можуть бути цілеспрямованими. Зростаюча кількість громадян, що не цікавляться діями влади, ясно показує, що багато хто вже втратив довіру до держави. Надійна, прозора та орієнтована на суспільство та громадян державна служба відновить довіру суспільства до влади. Ефективність дії державного управління надто важлива. Загалом, це не проблема знань, а, швидше, проблема реалізації. Вирішувати повинні не конкретні інтереси державних службовців чи підприємців, а загальне бажання використовувати ресурси якомога ефективніше. Удосконалення державного управління та адміністрування, наближення його до громадян, спрощення правил, запропонування бізнесу, суспільству, окремим громадянам комплексне обслуговування та мати добре оснащене цифрове суспільство.

Література:

1. Лазоренко Т., Шолом І. Діджиталізація як основний фактор розвитку бізнесу. Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи : зб. тез доп. І Міжн. наук.-практ. конф. (м. Київ, 23 квітня 2020 р.). Київ, 2020. URL: <http://confmanagement.kpi.ua/proc/article/view/201186>
2. Якушко, І. Державне регулювання економіки в умовах цифровізації: напрями та особливості здійснення. *Науковий вісник Полісся*, 2022, (1(24)), с. 47–57. [https://doi.org/10.25140/2410-9576-2022-1\(24\)-47-57](https://doi.org/10.25140/2410-9576-2022-1(24)-47-57)
3. Kreiss, D. Digital Opportunity Structures: Explaining Variation in Digital Mobilization during the 2016 Democratic Primaries. In Carpini, Digital Media and Democratic Futures / M. Delli – editor. Philadelphia: University of Pennsylvania. 2019. P. 42–68.